

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Duda Attila ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Szentkirályi József ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. október 4. napján meghozott, 34.P.26.696/2010/16. számú ítélete ellen, a felperes részéről 18. és 19., az alperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes tőkemarasztalását 7.886.000 (hétmillió-nyolcszáznyolcvanhatezer) forintra, és ebből

7.055.000 (hétmillió-ötvenötezer) forintnak 2007. június 21-től,
240.000 (kettőszáznegyvenezer) forintnak 2007. július 21-től,
48.000 (negyvennyolcezer) forintnak 2007. július 15-től,
30.000 (harmincezer) forintnak 2007. szeptember 23-tól,
54.000 (ötvennégyezer) forintnak 2007. október 1-jétől,
175.000 (százhetvenötezer) forintnak 2007. november 8-tól,
284.000 (kettőszáznyolcvannégyezer) forintnak 2008. január 1-jétől az elsőfokú ítéletben kitett mértékű késedelmi kamatára, a felperes javára megállapított elsőfokú perköltség összegét pedig 444.500 (négy száznegyvennégyezer-ötszáz) forintra felemeli.

Az alperest a kereseti illeték térítése alól mentesíti, és megállapítja, hogy a kereseti illetéket teljes egészében az állam viseli. Az állam által előlegezett költség viselését akként rendezi, hogy abból az alperes 127.240 (százhuszonhétézer-kettőszáznegyven) forintot köteles felhívásra megfizetni, míg 20.715 (húszezer-hétszázötvenöt) forint erejéig azt az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 228.600 (kettőszázhuszonnyolcezer-hatszáz) forint másodfokú részperköltséget. Megállapítja, hogy a le nem rótt fellebbezési, és csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2007. június 21-én az esti órákban a nővére lakásáról a közeli presszóba távozott. Éjjel 11 óra körüli időpontban az egyik szomszéd a házuk előtti járdán talált rá súlyosan sérült, eszméletlen állapotban. A felperesnek ismeretlen okból agyzúzódása, arccsonttörése, medence-, combcsont-, és szeméremcsonttörése, valamint horzsolásos sérülései keletkeztek. A sérülései bekövetkeztére nem emlékszik. Azok keletkezhetnek attól, hogy egy gépkocsi őt elütötte. A balesetből 40 % mértékű egészségkárosodása maradt vissza. A segítségnyújtás elmulasztásának gyanúja miatt indult nyomozás során az elkövető kiléte nem vált megállapíthatóvá. Ezért a nyomozóhatóság 2007. augusztus 17-én az eljárást megszüntette.

A felperes azt állította, hogy kárát ismeretlen gépjárművel okozták. Végleges keresete szerint 7.000.000 Ft nem vagyoni kára és a balesettől ennek késedelmi kamata, továbbá a három hónapon át tartó otthoni ápolására 180.000 Ft és 2007. augusztus 8-tól késedelmi kamat, a hét hónapos gondozására 336.000 Ft és 2007. október 1-től késedelmi kamat, háztartási kisegítő címén 2008. június 23-tól havi 20.000 Ft járadék, közlekedési többletköltségként nyolc hónapra havonta 20.000 Ft, kísérői költségre hat hónapra havonta 15.000 Ft, illetve ezek 2007. november 8-tól számított késedelmi kamata megfizetését kérte. Igényt tartott továbbá 135.000 Ft élelemfeljavítással kapcsolatos költsége és ennek 2007. október 1-jétől számított késedelmi kamata, valamint 240.000 Ft keresetvesztesége és 2007. július 21-től ennek kamata, illetve gyógyszerköltsége, dologi kára, kórházi tartózkodásra beszerzett ingóságainak költsége, rezsi és kulturális többletköltsége, és a hozzátartozók látogatási költségének megtérítésére is.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Álláspontja szerint nem bizonyított, hogy a felperes sérüléseit valóban gépjármű üzemeltetésével okozták. Az orvosszakértő által megállapított elütési mechanizmust ugyanis a rendőrségi helyszíni szemle megállapításai és tanúvallomások nem támasztották alá. A felperes nem vagyoni kárát 4.000.000 Ft-ban tartotta elfogadhatónak. Keresetveszteségét elsődlegesen a hat hónapos igényérvényesítési határidő elmulasztása, másodlagosan bizonyítatlansága miatt kérte elutasítani. A felperes ápolási, valamint gyógyszerköltségét, rezsi és kulturális többletköltségét ugyancsak bizonyítottságuk hiányában tartotta megalapozatlannak. A további vagyoni kárigényeket összegszerűségükben részben elfogadhatónak tartotta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 4.996.000 Ft és késedelmi kamat, valamint 2008. június 23-tól kezdődően havi 5.000 Ft járadék megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolása szerint a perben, illetve a nyomozás során meghallgatott tanúk vallomása, az okirati bizonyítékok, valamint a szakértői vélemények alapján a bizonyossághoz közeli valószínűséggel

megállapítható volt, hogy a felperest gépjármű ütötte el. A szakvélemények ugyanis kizárták a sérüléseknek bántalmazásból, magas helyről, vagy motorkerékpárról való leesésből, illetve a gépjárműből való kiesésből való keletkezését. Az alperes pedig az ismeretlen gépjárművel a Magyar Köztársaság területén okozott károk megtérítéséért, a 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet alapján felelősséggel tartozik. Megállapította, hogy a balesetben elszenvedett súlyos sérülések a felperes élethez, testi épséghez, egészséghez való jogának sérelmét jelentették. Életvitelének a tanúvallomások szerinti hátrányos megváltozását értékelve, a balesetkori ár- és értékviszonyok alapján, az ítélkezési gyakorlatban a hasonló jellegű hátrányokra megállapított nem vagyoni kártérítésekhez viszonyítva a felperes sérelmeit 4.000.000 Ft nem vagyoni kártérítéssel látta kompenzálhatónak. A szakvélemény alapján megállapította, hogy a kórházi ellátását követően a felperes csupán másfél hónapig szorult ápolásra. Erre az időtartamra az ápolási tevékenység ellenértékét a 2007. évi értékviszonyok alapján 15.000 Ft-ban határozta meg. Értékelte, hogy a felperes ezt követően nem szorult napi 24 órában gondozásra, és állapota fokozatosan javult. Ezért hat és fél hónapra a követelt 336.000 Ft helyett 65.000 Ft-ban állapította meg ennek ellenértékét. Rámutatott, hogy a felperes a tájékoztatása ellenére sem bizonyította gyógyszerköltségét. Ezért az, csak az alperes által nem vitatott 9.000 Ft erejéig kerülhetett megállapításra. Ugyancsak a szakvélemény, valamint a tanúvallomások alapján a felperes napi 1.000 Ft-ban érvényesített élelemfeljavítási költség megtérítésére vonatkozó igényét elfogadhatónak találta, és az alperest ennek megfelelően marasztalta. Kifejtette, hogy az alperes által nem vitatott 20.000 Ft-ot meghaladóan a felperes balesetben megsemmisült ruházatával kapcsolatos kára is bizonyítatlan maradt. A kórházi tartózkodásra vásárolt ingóságok értékét a tanúvallomások alapján mérlegeléssel 50.000 Ft-ban állapította meg, és ennek 50 %-a megfizetésére kötelezte az alperest. Utalt arra, hogy a szakértő szerint a felperes háztartási kisegítő igénybevételére nyolc hónapig mindenfajta háztartási munka tekintetében, további négy hónapig pedig a közepesnél nehezebb háztartási munkák tekintetében szorult. Ezért ezekre az időszakokra havi 20.000 Ft-ban, illetve 10.000 Ft-ban, összességében 200.000 Ft-ban határozta meg a felperes kárát. A jövőre nézve pedig havi 5.000 Ft járadékot állapított meg. A felperes kényszerű otthontartózkodása következtében megnövekedett rezsiköltségét havi 5.000 Ft, kulturális többletköltségét 2.000 Ft erejéig tartotta alaposnak és 12 hónapra 60.000 Ft, illetve 24.000 Ft megfizetésére kötelezte az alperest. A szakvélemény alapján megállapította, hogy a felperes tömegközlekedési eszközök igénybevételére hozzávetőleg nyolc hónapig volt képtelen. Ez idő alatt 15 alkalommal volt szakrendelésen, illetve kontrollvizsgálatokon. A közlekedéssel összefüggő többletköltségét ezért havi 20.000 Ft-ban határozta meg és az alperest 160.000 Ft-ban marasztalta. Tekintettel arra, hogy a szakértő szerint a felperes hat hónapi időtartamban szorult kísérről, havi 5.000 Ft-tal számolva, az igényét összesen 30.000 Ft erejéig találta alaposnak. Mérlegeléssel állapította meg a hozzátartozók látogatási költségét, amelynek során figyelembe vette, hogy a felperest mindennap látogatták és csomagot vittek be számára. Értékelte ugyanakkor azt is, hogy az élelmiszerek egy részét élelemfeljavításnál már figyelembe vette. Ezért a 48 napos kórházi bennfekvés időtartamára, napi 1.000 Ft-tal számolva, 48.000 Ft megfizetésére kötelezte az

alperest. Hangsúlyozta, hogy a felperes jövedelemveszteségét nem járadékként, hanem elmaradt haszonként érvényesítette. Igényére tehát az elévülés általános szabályai voltak irányadók. Az okirati bizonyítékok és tanúvallomások értékelése alapján megállapította, hogy 2007. július 13-i kezdettel érvényes szerződéssel rendelkezett a ... társaságnál, amely alapján a cég által működtetett luxushajón pincérként foglalkoztatták volna. Nem vette figyelembe a 'B' Kft. által kiállított igazolás tartalmát. Álláspontja szerint ugyanis a felperes nem igazolta, hogy utóbbin keresztül került sor a szerződésének megkötésére, és a Kft. jogosult volt ilyen tartalmú igazolás kiállítására. Arra tekintettel, hogy a felperes által megkötött szerződés 2007. július 13-tól 21-ig szóló időtartamra szólt, és fizetését 400 USD-ban határozták meg, álláspontja szerint az alperest 240.000 Ft és kamata megfizetésére volt kötelezhető.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben mindkét fél fellebbezéssel élt. Az alperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását, és a kereseti illeték megfizetése alóli mentesítését kérte. Fellebbezése indokaként előadta, hogy társadalmi szervezetként működik, ezért a becsatolt nyilatkozat alapján személyes illetékmentességet élvez.

A felperes fellebbezésében ugyancsak az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a nem vagyoni kártérítés, ápolás, gondozás, háztartási kisegítő, valamint kísérő címén az alperes keresete szerinti marasztalását kérte. Hangsúlyozta, hogy a baleseti sérüléseket fiatal korában szenvedte el, azok maradandó fogyatékosságot okoztak számára, munkaképesség csökkenésének mértéke pedig 40 %-os. A baleset visszafordíthatatlan életmódváltást és életminőség romlást eredményezett számára. A súlyos fizikai sérülésein túl pszichés károsodást is szenvedett. Utalt arra, hogy az orvosszakértői vélemény szerint nem másfél, hanem három hónapon át szorult ápolásra. Az erre az időszakra megjelölt napi 2.000 Ft-os igénye pedig a bírói gyakorlat alapján nem eltűzött. Hangsúlyozta, hogy gondozását ugyan valóban nem fizetett szakember, hanem hozzátartozói végezték, azonban ez számukra napi több órás elfoglaltságot jelentett. Ezért hat hónapra napi 1.600 Ft-tal számolva kérte a gondozás ellenértékének a megállapítását. Hivatkozott arra, hogy a tanúk megerősítették, hogy a baleset előtt erős fizikumú ember volt, pékséget is üzemeltetett, a háztartásban pedig a férfimunkákat elvégezte. Ehhez képest az elsőfokú bíróság által meghatározott kárösszeg álláspontja szerint a valós kárának fedezésére nem alkalmas, ezért az alperest havi 20.000 Ft járadék megfizetésére kérte kötelezni ezen a címen. A bírói gyakorlatra hivatkozva hat hónapra havi 15.000 Ft kísérő költségének megállapítását kérte.

Az alperes csatlakozó fellebbezést is előterjesztett, amelyben elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az élelemfeljavítás összegének 45.000 Ft-ra, a közlekedési többletköltségnek pedig 80.000 Ft-ra történő leszállítását, és a keresetveszteség iránti igény elutasítását kérte. Csatlakozó fellebbezésében azzal érvelt, hogy az orvosszakértői vélemény nem zárta ki a sérülések olyan módját, melyek esetén kárfelelőssége nem áll fenn. Utalt arra is, hogy ezek a felperes feltehető ittas állapotával összefüggésben

következhettek be. Kiemelte, hogy a balesetnek nem volt szemtanúja, a felperes semmire nem emlékszik. A rendőrségi helyszíni szemle értékelhető adatokat nem tárt fel. Az arra vonatkozó tanúvallomások pedig ellentmondásosak, hogy a felperest sérült állapotában hol találták meg. Álláspontja szerint a kereset jogalapjának megállapításához nem elégséges a bizonyítási eljárás során beszerzett orvosszakértői vélemény, ugyanis az alapján nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hogy a legvalószínűbbnek vélt elütési mechanizmushoz képest a felperes hogyan kerülhetett a megtalálási helyére, a járda közepére. Kifejtette továbbá, hogy az élelemfeljavítás címén megállapított napi 1.000 Ft eltűzött. A bíróság a kórházi látogatáskor vitt ételeket duplán értékelte, elmulasztotta továbbá annak vizsgálatát, hogy a baleset nélkül milyen napi összeget tett volna ki a felperes napi ételmezése, és ehhez képest a feljavító ételmezés számára milyen többletköltséget jelentett. Álláspontja szerint a kórházi látogatáskor bevitt étel-ital költsége nem haladhatja meg a baleset nélkül ételmezésre fordított költségeket, hiszen az csak a kórházi étkezés kiegészítésére szolgál. Ezért a 2007. évi árviszonyok alapján havi 15.000 Ft elegendő volt a felperes ilyen jellegű többletköltségeinek fedezésére. A közlekedési többletköltség megállapított összegét arra figyelemmel tartotta eltűzottnak, hogy a felperes nagyrészt lakáshoz kötött volt, gyógytornában és házi betegápolás keretében részesült, így magáncélú utazásai nem, vagy csak csekély mértékben lehettek. Álláspontja szerint ezért a felperesnek havi 10.000 Ft-nál több költsége nem merült fel. Változatlanul hangsúlyozta, hogy a keresetvesztés létfenntartás célját szolgálja, ezért vonatkozik rá a hat hónapos törvényi igényérvényesítési határidő.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme a fellebbezéssel nem támadott jogcímeken túl az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A felperes is terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet, melynek tartalma szerint a fellebbezésével nem érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kiemelte, hogy a fellebbezése kizárólag az összegszerűség tekintetében irányul az elsőfokú ítélet megváltoztatására, ezért az alperes nem volt jogosult a jogalapra vonatkozó csatlakozó fellebbezés előterjesztésére.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezések részben megalapozottak.

A Pp. 228. § (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú ítéletnek a felperes 48.000 Ft-ot meghaladó látogatói, 9.000 Ft-ot meghaladó gyógyszer-, 60.000 Ft-ot meghaladó háztartási, 24.000 Ft-ot meghaladó kulturális, 90.000 Ft-ot meghaladó élelemfeljavítással kapcsolatos többletköltség-igényét, valamint 30.000 Ft-ot, illetve 25.000 Ft-ot meghaladó dologi kárát és kórházi ingóságokkal kapcsolatos igényét elutasító rendelkezése.

Az elsőfokú bíróság az alperest részben marasztaló ítéletével szemben mindkét peres fél fellebbezéssel élt. A felperes fellebbezése a nem vagyoni kártérítés mellett négy vagyoni kártételt érintett. Az alperes pedig csupán az ítélet illetékvisseléssel kapcsolatos rendelkezését támadta. Az alperes azonban az önálló fellebbezését

követően csatlakozó fellebbezést is előterjesztett. A felperes vitatta, hogy erre a polgári eljárás szabályai lehetőséget adnak. A Pp. 244. § (1) bekezdése a csatlakozó fellebbezés terjedelmét csupán annyiban korlátozza, hogy ha a fellebbezés a per főtárgyát nem érinti, arra vonatkozó csatlakozó fellebbezésnek nincs helye. A felperes fellebbezése azonban érintette a per főtárgyát, ezért annak sem volt akadálya, hogy az alperes a fellebbezési eljárásban az ítélet ellen benyújtott fellebbezését a per főtárgyára kiterjedő csatlakozó fellebbezéssel bővítse. Ezért az ítélet tábla álláspontja szerint a csatlakozó fellebbezés érdemben elbírálgatható volt.

A felperes a perben a gépjármű üzemeltetőjének kötelező felelősségbiztosításáról szóló 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: a rendelet) 14. §-a alapján a Kártalanítási Számla kezelőjével szemben érvényesítette az ismeretlen gépjárművel a Magyar Köztársaság területén okozott kárának megtérítése iránti igényét. Az eljárás során az alperes mindvégig vitatta, hogy a felperes kárát valóban gépjárművel okozták. Ezért az ítélet táblának elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok valóban megalapozzák-e az alperes helytállási kötelezettségét.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helyes értékelése alapján, megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes sérüléseit ismeretlen gépjárművel okozták. Az ítélet tábla teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság ebben a körben kifejtett jogi álláspontját, ezért a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján csupán utal az ítélet helyes indokaira. Az alperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel pedig kiemeli a következőket:

A baleset bekövetkeztére vonatkozó közvetlen bizonyítékok hiányában annak körülményei kétséget kizáróan nem voltak igazolhatók. Mind a nyomozás során, mind a perben kirendelt orvosszakértő azt állapította meg, hogy a felperes sérüléseit bizonyosan az emberinél nagyobb erőbehatás okozta. A perben kirendelt szakértő szerint a sérülések elhelyezkedése és jellege arra utal, hogy a felperest egy gépjármű ütötte el. A felperes sérüléseit ellátó kórházi kezelőorvosok egyébként ugyanerre a következtetésre jutottak. A szakértő a sérülések lehetséges okait számba vette, és azok értékelése alapján adta azt a véleményt, hogy a legvalószínűbb a gépkocsi által történt gázolás. A baleset feltehető mechanizmusáról annyit tudott még megállapítani, hogy a szemből érkező gépjármű a felperes jobb oldalát éppen csak érintette, ezzel őt az óramutató járásával megegyező irányba megpördítette és a földre lökte. A felperest sérült állapotában valóban a járdán találták meg. Ez a körülmény azonban önmagában nem tette kétségessé a szakvélemény megállapításait. A baleset helyszíne és körülményei ugyanis teljes egészében tisztázatlanok maradtak. A rendőrségi helyszíni szemle adatai, illetve az orvos-szakértő lehetséges baleseti mechanizmussal kapcsolatos megállapításai alapján nem lehetett kétséget kizáró módon arra következtetni, a felperes az ütközést követően nem nyerhette el a járdán a véghelyzetét. Az sem volt kizárható, hogy az elkövető, vagy tőle függetlenül bárki más a testét az útestről a járdára húzta. Az orvos-szakértői vélemény tehát bizonyított tényekkel nem állt

ellentétben. A valószínűség rendelkezésre álló adatok szerinti legmagasabb fokában adott szakértői vélemény ezért az ok-okozati összefüggés Pp. 206. § (3) bekezdése szerinti bírói mérlegeléssel történő megállapításának alapjául szolgálhatott. A felperesnek a baleset bekövetkezésekor tanúsított magatartására nézve semmilyen bizonyíték nem állt rendelkezésre. Ezért az alperes sem a Ptk. 345. § (1) bekezdése alapján a mentesülését, sem a (2) bekezdés szerint a károk megosztását indokoltta tevő körülményekre nem tudott eredményesen hivatkozni. Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes teljes mértékben felel a felperesnek okozott károkért, és azokat a rendelet 2. § (2) bekezdésében meghatározott összeghatárig, és a 7., valamint 15. §-a szerint köteles megtéríteni.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

A (4) bekezdés értelmében kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Nem vagyoni kár

A felperes a baleset során súlyos, életveszélyes sérüléseket szenvedett. Arckoponyacsontja, medence-, szemérem- és combcsontja eltört. Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen állapította meg, hogy ezáltal a testi épséghez, egészséghez való védett, személyhez fűződő jogai sérültek [Ptk. 75. § (1) bekezdése és 76. §-a]. A felperes sérülései miatt több alkalommal műtéti ellátásra szorult, hosszabb ideig keresőképtelen volt. Baleseti eredetű munkaképesség-csökkenése 40 %-os. Testén esztétikailag taszító hegek maradtak vissza. Maradványállapota a szakértő szerint mindennapi élettevékenységét közepes mértékben megnehezíti. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a sérüléseknek a felperes életvitelére gyakorolt negatív hatását, mindazon körülményeket, amelyek életminőségének a romlását eredményezik. Az ítéletábra ugyanakkor osztotta a felperesnek azt fellebbezési érvelését, hogy az elszenvedett hátrányok olyan súlyúak, amelyek kompenzálására csak a megállapítottnál magasabb nem vagyoni kártérítés alkalmas. Az ítéletábra álláspontja szerint a 7.000.000 Ft összegű nem vagyoni kárpótlást indokolja az a körülmény, hogy a felperes fiatalon, 26 éves korában szenvedte el sérüléseit. Továbbá, hogy ez az összeg felel meg inkább az ítélezési gyakorlatban a hasonló sérülés-együttesek esetében megállapításra kerülő nem vagyoni kártérítés mértékének is.

Ápolás-gondozás

A szakértő véleményében megállapította, hogy a felperes ápolására a kórházi tartózkodását kivéve kb. három hónapig volt szükség, a házi ápolás formájában történő gyógytorna miatt. A gondozása pedig kb. hat-hét hónapi időtartamban volt indokolt. A szakvéleménynek az ápolásra vonatkozó megállapítását nem lehetett

úgy értelmezni, hogy a három hónapba a kórházi ápolás időszaka beletartozna. Ezért annyiban helytálló volt a felperes fellebbezése, hogy a családtagok által nyújtott ápolási tevékenység ellenértéke nem másfél, hanem három hónap időtartamra volt számítandó. Az összegszerűséget érintő fellebbezéssel viszont az ítéltábla már nem értett egyet az alábbiak miatt.

A tanúk vallomása szerint a felperes ápolását, gondozását a hozzátartozók látták el, ezzel kapcsolatban tehát tényleges költségük nem merült fel. Ugyanakkor a családtagok által ingyenesen nyújtott szolgáltatások megtérítéséről is rendelkezni kell a teljes kártérítés Ptk. 355. §-ából következő elve alapján. A bíróságnak ebben az esetben a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján mérlegeléssel kell megállapítania - jellegének és időigényének figyelembe vételével - a kifejtett tevékenység ellenértékét. A családtagok tanúként kellő részletességgel nyilatkoztak arra nézve, hogy a felperes, állapotának függvényében milyen ellátást igényelt. Az ítéltábla álláspontja szerint azonban a tevékenység ellenértékének meghatározásához elengedhetetlen lett volna annak ismerete is, hogy a hasonló szolgáltatás, az azzal hivatásszerűen foglalkozó szervezetek részéről milyen áron volt az adott időszakban elérhető. Erre vonatkozó adatok nélkül az összegszerűség megállapításának alapjául csak az alperes nyilatkozata szolgálhatott. Havi tízezer forinttal számolva ápolás címén havi 30.000 Ft és az érintett időszakot tekintve középarányos, 2007. szeptember 23-i időponttól számított késedelmi kamat járt a felperesnek. Míg gondozás címén ugyanilyen havi összeg mellett az elsőfokú bíróság által megállapított mérték helyes volt, annak felemelésére nem volt lehetőség.

Háztartási kisegítő

A felperes a havi 10.000 Ft-ban, illetve 5.000 Ft-ban megállapított háztartási kisegítői járadék felemelését kérte 20.000 Ft-ra. Az elsőfokú bíróság a felperes járadékának a megállapítása során mérlegelése körébe vonta az orvos-szakértői vélemény megállapításait, a felperes baleset előtti és utáni életkörülményeire vonatkozó a tanúvallomásokat, valamint az alperesnek a perben tett érdemi nyilatkozatát. Az ítéltábla kiemeli, hogy a felperes a baleset utáni nyolc hónap elteltét követően további négy hónapig már csak a közepesnél nehezebb, ezt követően pedig kizárólag a kifejezetten nagy erőfeszítést igénylő háztartási munkák tekintetében szorul segítségre. Az ápolás-gondozáshoz hasonlóan a háztartási kisegítő esetében is szükséges lett volna az elérhető piaci szolgáltatások árának ismerete a felperes által igényelt magasabb összegű járadék megállapításához. A rendelkezésre álló adatok alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság által meghatározott járadék-összeg felemelésére nem látott indokot.

Élelemfeljavítás

Az orvosszakértő véleménye az élelemfeljavítás indokoltságát alátámasztotta. A tanúként kihallgatott hozzátartozók pedig megerősítették, hogy valóban felmerültek ilyen jellegű költségek. A költségek összegére azonban nem tértek ki

vallomásukban, és erre nézve okirati bizonyítékok sem álltak rendelkezésre. Az elsőfokú bíróság a felperes élelmezéssel kapcsolatos többletköltségeinek egy részét a hozzátartozók látogatási költségének meghatározása során is figyelembe vette. Helytálló volt az alperesnek az a fellebbezési érvelése is, hogy az élelmezéssel kapcsolatos kiadások csak annyiban téríthetők, amennyiben azok a balesetet megelőzően felmerült ilyen jellegű költségekhez képest többletként jelentkeztek. Az ennek megállapításához szükséges adatok pedig a perben nem álltak rendelkezésre. Ezért az alperes sem volt az általa elismert 45.000 Ft-ot meghaladó mértékben marasztalható.

Közlekedési többletköltség

A felperes a közlekedési többletköltség igénye tekintetében annyi előadást tett, hogy állapota folytán a tömegközlekedési eszközök igénybe vételére alkalmatlan volt, ezért kontrollokra, kezelésekre a családtagjai szállították. Arra nézve azonban semmilyen bizonyítékot nem szolgáltatott, hogy ezek a költségek ténylegesen kinél, milyen rendszerességgel, milyen típusú és fogyasztású közlekedési eszköz igénybevétele, és alkalmanként mekkora távolság megtétele során, milyen összegben merültek fel, és az alperessel szemben kárként való érvényesítésére saját személyében miként vált jogosulttá. Nem igazolta azt sem, hogy a közlekedéssel összefüggő költségei a balesetet követően mennyivel növekedtek. Ezeknek a tényeknek a bizonyítása a kár felmerülte és összege szempontjából lett volna szükséges, melyet nem pótolta az a szakértői megállapítás, miszerint a felperes huzamosabb időn keresztül a tömegközlekedési eszközök igénybe vételére valóban képtelen volt. Ezeknek a tényeknek a bizonyítása hiányában a felperes követelése csak az alperes által elismert 80.000 Ft erejéig lehetett alapos.

Kísérő

Nem volt vitatott, hogy a felperes hat havi időtartamban volt jogosult kísérőt igénybe venni, és annak költségét az alperesre hárítani. A felperes arra tekintettel kifogásolta az elsőfokú bíróság által mérlegeléssel megállapított havi 5.000 Ft-ot, hogy igényét az alperes havi 8-10.000 Ft erejéig elfogadta. Az alperes azonban ezt a nyilatkozatát a közlekedési és kísérő többletköltség együttes összegére nézve tette. A bizonyítási eljárás során pedig nem merült fel olyan adat, amely a költség nagyobb összegben való megállapítását indokolta volna.

Keresetvesztesség

A felperes a határozott időre szóló szerződése alapján, alkalmazásának tervezett 6-8 hónapos időtartamára vonatkoztatott jövedelemvesztésége megtérítésére tartott igényt. Az alperes a fellebbezése szerint ezt azon okból vitatta, hogy a felperes a hat hónapos igényérvényesítési határidőt elmulasztotta. Az ítéletábla teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, hogy a Ptk. 280. § (3) bekezdésének rendelkezése csak az abban megjelölt tartásdíj, életjáradék, és baleseti járadék esetében irányadó. A felperes viszont jövedelemvesztését egyösszegű kárként, és nem járadékként érvényesítette. Az alperes a keresetkiesés megjelölt összegét egyéb okból nem kifogásolta, ezért az elsőfokú bíróság helyesen kötelezte annak megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része számszakilag korrekcióra szorult, mert az alperes marasztalásának végösszegét az alá tagozott részösszegek meghaladták. Az eltérés abból adódott, hogy az utóbbiak között a gyógyszerköltség 9.000 Ft helyett 90.000 Ft összegben került feltüntetésre, a kórházi ingóságok 25.000 Ft-os összege viszont nem szerepelt. Az ítéletábla ezért a megváltoztatásból, illetve helyesbítésből adódó eltérések miatt szükségesnek tartja rögzíteni, hogy ítéletének rendelkező részében a 7.055.000 Ft a nem vagyoni kár mellett a dologi károk és a kórházi ingóságok költségét tartalmazza. A 240.000 Ft a felperes keresetvesztését, a 48.000 Ft a látogatói költséget, a 30.000 Ft az ápolási költséget, az 54.000 Ft a gyógyszer és élelemfeljavítás költségét, a 175.000 Ft a közlekedés, kísérés és gondozás egybefoglalt költségét, míg a 284.000 Ft a kulturális és háztartási többletköltséget, valamint a háztartási kisegítő többletköltségét jelenti.

Helytállóan hivatkozott az alperes fellebbezésében arra, hogy az Itv. 5. § (1) bekezdés d./ pontja szerint fennálló személyes illetékmentessége folytán, az Itv. 5. § (2)-(3) bekezdése feltételeinek teljesülése esetén nem lehet illeték fizetésére kötelezni. Ezért az ítéletábla az alperest a kereseti illeték térítése alól mentesítette, és az állam által előlegezett költségek viselésére is csak pervesztessége arányában kötelezte a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. A felek pernyertessége arányának változása indokoltá tette a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperesnek járó elsőfokú perköltség 350.000 Ft és áfa összegre való felemelését. Az ítéletábla ezért az előzőekben kifejtettek szerint a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta.

A fellebbezések részben vezettek eredményre. Ezek arányára figyelemmel a Pp. 239. §-a szerint a fellebbezési eljárásban is irányadó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles a felperes 180.000 Ft és áfa összegben meghatározott ügyvédi munkadíját megfizetni. Míg a felperes személyes költségmentességére, és az alperes illetékmentességére tekintettel az Itv. 4. § (1) bekezdése, 5. § (1) bekezdés d./ pontja, és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a értelmében a fellebbezési illethekeket az állam viseli.

, 2012. július 6.

. Molnár Ambrus s. k.
a tanács elnöke

Dr. Csóka István s. k.
s. k.

Dr. Lente Sándor

előadó bíró

bíró